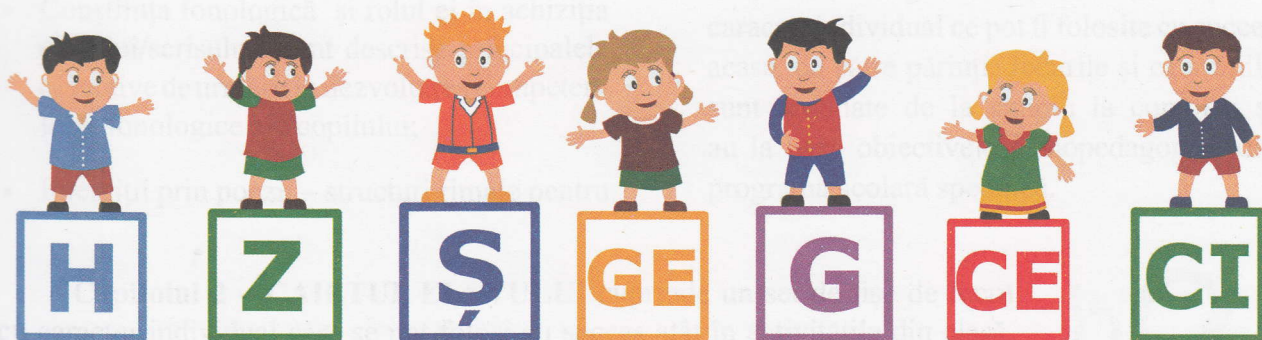

NE JUCĂM ȘI CORECTĂM VORBIREA

GHID PENTRU DEZVOLTAREA ȘI CORECTAREA VORBIRII
PENTRU CADRE DIDACTICE, PĂRINȚI ȘI ȘCOLARII MICI

CAIETUL ELEVULUI

„Găsește și potrivește rima” – Fișa 1

Introducere.....	5
Capitolul 1. Ghidul pentru educatori și părinți	6
1.1. Principalele tulburări de vorbire ale școlarului mic	6
1.2. Auz fonematic și elemente de conștientizare fonologică	14
1.3. Ne jucăm și exersăm la școală și acasă.....	16
a) Jocuri și exerciții pentru corectarea pronunției și dezvoltarea comunicării	16
b) Exerciții rimate pentru copii isteți	28
Capitolul 2. Caietul elevului	34
Fișă de notare pentru proba de depistare a tulburărilor de pronunție	62
Anexă	64

1.3. Ne jucăm și exersăm la școală și acasă

a) Jocuri și exerciții pentru corectarea pronunției și dezvoltarea comunicării

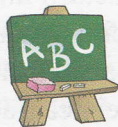
Vă propunem în continuare câteva sugestii de jocuri didactice și exerciții individuale ce pot fi utilizate cu succes în activitățile din clasă, acasă sau la cabinetul logopedic. Ele au fost concepute pornind de la obiectivele enumerate mai jos și urmărind exersarea pronunției sunetelor ce pot fi afectate în această etapă a dezvoltării.

Obiective urmărite prin jocurile, exercițiile și fișele de lucru propuse:

1. Conștientizarea cuvântului în propoziție
2. Conștientizarea propoziției
3. Conștientizarea rimei
4. Conștientizarea silabei în cuvânt
5. Conștientizarea sunetului în cuvânt

Procedeele prin care se vor atinge aceste obiective sunt acțiuni de recunoaștere, identificare, segmentare, eliminare, adăugare, contopire, amestecare a structurilor evidențiate de fiecare obiectiv în parte (propoziție, cuvânt, silabă, sunet).

Legendă

Jocuri pentru clasă

Exercițiu individual pentru acasă

1. Conștientizarea cuvântului în propoziție

Sesizarea cuvântului ca unitate lingvistică cu sens este un obiectiv important de atins în cadrul exercițiilor de analiză și sinteză fonematică. Începem cu acest obiectiv respectând principiul ontologic al dezvoltării comunicării. Vorbim despre comunicare atunci când copilul reușește să folosească, în context adecvat, unități lingvistice cu sens adică cuvinte. Finalitățile acestei etape sunt: sesizarea cuvântului în cadrul unui mesaj simplu, utilizarea adecvată a cuvintelor în contexte diferite, pronunțarea corectă a cuvintelor.

Jocul 1: Căutăm cuvinte

Scop: antrenarea atenției auditive, recunoașterea cuvântului ca entitatea lingvistică purtătoare de sens, pronunția corectă a sunetelor

Descrierea jocului/Activitatea:

- se împart jetoane din anexă și fiecare copil va denumi imaginea pe care a primit-o;
- se enunță pe rând propozițiile de mai jos și după fiecare propoziție enunțată copiii care dețin jetoanele cu imaginile corespondente le vor depune, grupate, pe măsută sau în două buzunărașe transparente (suporturi transparente pentru CD) fixate pe un panou de plută, denumind cuvintele.

1. Pisica stă pe masă.
2. În sac este un stilou.
3. Pe scaun este un steag.
4. Strugurele este în sacoșă.
5. Șoricelul roade cașcaval.
6. Ursul trage o sanie.
7. În coș este un cocoș.
8. În vază sunt zorele.
9. Biscuiții au ciocolată.
10. Bicicleta are lanțul rupt.
11. Morcovul fierbe în cratiță.
12. În casă este un covor roșu.
13. Sticla are dopul scos.

Material didactic: un panou de plută, jetoane cu imagini din anexă: PISICĂ, MASĂ, SAC, STILOU, SCAUN, STEAG, STRUGURE, SACOȘĂ, ȘORICEL, CAȘCAVAL, URS, SANIE, COȘ, COCOȘ, VAZĂ, ZORELE, BISCUȚI, CIOCOLATĂ, BICICLETĂ, LANȚ, MORCOV, CRATIȚĂ, CASĂ, COVOR, STICLĂ, DOP

Exercițiu individual pentru acasă: Căutăm cuvinte

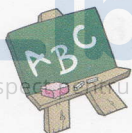
Scop: antrenarea atenției auditive, recunoașterea cuvântului ca entitatea lingvistică purtătoare de sens, pronunția corectă a sunetelor

Descrierea jocului/Activitatea:

- i se dau copilului jetoane din anexă și copilul va denumi imaginile pe care le-a primit;
- părintele enunță pe rând propozițiile de mai sus și după fiecare propoziție enunțată copilul va alege jetoanele cu imaginile corespondente cu propoziția și le va depune, grupate, pe măsută sau pe un panou din plută, denumind cuvintele.

Material didactic: jetoane cu imagini, lista de propoziții, un panou de plută

Jocul 2: Schimbăm cuvintele

Scop: stabilirea poziției cuvântului în propoziție, educarea memoriei auditive și vizuale

Descrierea jocului/Activitatea:

Etapa 1:

- se alege o propoziție (de ex. MAȘINA MERGE PE ȘOSEA) și se delimitează cuvintele care o compun;
- fiecare copil va primi (în grijă) un cuvânt (pentru etapa preabecedară se pot folosi jetoane cu imagini, iar după învățarea cititului jetoane cu cuvintele scrise);
- copiii se așază astfel încât să se construiască propoziția; se țin de mână sugerând astfel ideea de unitate a enunțului;
- apoi li se va cere copiilor să schimbe locul între ei și să spună din nou ce cuvânt reprezintă fiecare.

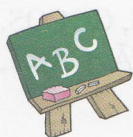
Se poate obține:

• MERGE MAȘINA ȘOSEA PE	• ȘOSEA MAȘINA PE MERGE
• PE MAȘINA ȘOSEA MERGE	• MERGE PE MAȘINA ȘOSEA

Etapa 2:

- pe rând, unul dintre copii iese din șir și se reconstituie toate enunțurile, se evidențiază enunțurile cu sens;
- de exemplu, se retrage cuvântul ȘOSEA, se obține varianta: MAȘINA MERGE PE;
- Copiii trebuie să răspundă la întrebările:
  - Ce cuvânt lipsește? (ȘOSEA)
  - Ce cuvânt putem să punem în loc fără să schimbăm sensul? (STRADĂ)

Material didactic: nu necesită

Jocul 3: Formăm propoziții

Scop: formarea de propoziții, conștientizarea numărului de cuvinte dintr-o propoziție

Descrierea jocului/Activitatea:

- în fața clasei se așază un panou de plută cu buzunare așezate pe 4 coloane;
- deasupra fiecărei coloane de buzunare sunt afișate cifre de la 2 la 5;
- pe o măsută alăturată este așezat cu fața în jos un teanc de jetoane cu imagini-acțiune;
- pe rând, fiecare copil vine la panou, trage un jeton, formează o propoziție pe baza imaginii (singur sau ajutat prin întrebări), numără (pe degetele) cuvintele din propoziție și așază imaginea în buzunarul de sub cifra corespunzătoare numărului de cuvinte identificate în propoziție;
- jocul se încheie când toate jetoanele au fost așezate în buzunarele potrivite sau când toți copiii au alcătuit o propoziție.

- la început, li se solicită copiilor să formeze propoziții alcătuite din cât mai puține cuvinte (2, apoi 3) și, în funcție de performanța grupei, se crește numărul de cuvinte din propoziție atât cât permite imaginea, folosind întrebări ajutătoare;
- imaginile care generează propoziții mai mari de 5 cuvinte sunt grupate pe măsută separat.

Material didactic: panou de plută cu buzunare pe 4 coloane și un set de jetoane cu imagini-acțiune

Exercițiu individual pentru acasă: Formăm propoziții

Scop: formarea de propoziții, conștientizarea numărului de cuvinte dintr-o propoziție

Descrierea jocului/Activitatea:

- copilului i se dau jetoane cu imagini-acțiune și este rugat să aleagă și să răspundă la întrebarea: CE FACE?;
- după fiecare răspuns, copilul trebuie să identifice cuvintele din propoziție, să le numere (ridicând câte un deget pentru fiecare cuvânt) și să așeze jetonul în coșulețul/cutiua pe care se află lipit numărul corespunzător.

Etapa extinsă:

- La început i se solicită copilului să formeze propoziții alcătuite din cât mai puține cuvinte (2, apoi 3) și, în funcție de performanța copilului, se crește numărul de cuvinte din propoziție, atât cât permite imaginea, folosind întrebări ajutătoare;
- imaginile care generează propoziții mai mari de 5 cuvinte sunt grupate pe măsută separat.

Material didactic: 4 coșulețe/cutii pe care sunt lipite numere de la 2-5 și un set de jetoane cu imagini-acțiune

2. Conștientizarea propoziției

Acest obiectiv urmărește formarea și dezvoltarea capacității copilului de a recunoaște, identifica, alcătui și manipula propoziții. Este foarte important ca la începutul activității să le explicăm copiilor ce este propoziția și să exemplificăm, pornind de la propoziții formate din două cuvinte, apoi din trei și patru cuvinte fără elemente de relație. În același mod (începând cu unul, apoi două, trei), introducem treptat și cuvintele de legătură.

CAIETUL ELEVULUI

Fișele din acest capitol au caracter formativ – ele urmăresc formarea abilităților de pronunție corectă, de analiză și sinteză fonematică a silabei și sunetului, de corelație a sunetului cu semnul grafic, de sesizare a rimei, de diferențiere fonematică a sunetelor cu zonă comună de articulare, de coordonare oculo-motorie.

Obiective vizate:

- analiza cuvintelor în propoziție: copilul trebuie să denumească imaginile și să spună câte cuvinte se aud în propoziție;
- conștientizarea rimei: copilul trebuie să pună în corespondență imaginile ale căror denumiri rimează;
- analiza silabei în cuvânt: copilul trebuie să denumească imaginile, să caute și să numere silabele din cuvânt; să asocieze imaginile după silabe;
- analiza sunetului în cuvânt: copilul trebuie să denumească imaginile, să caute și să simbolizeze poziția sunetelor în cuvânt;
- labirintul sunetelor: copilul denumește imaginile și le pune în corespondență după sunetul final care trebuie să reprezinte sunetul inițial al celui alt cuvânt.

Materialul verbal și imagistic utilizat este specific pentru sunetele critice ca și mecanism de pronunție.

Respect pentru oameni și cărți

Obiectiv: conștientizarea cuvântului în propoziție

Cerință: formează propoziții răspunzând la întrebarea CE FACE...? Colorează atâtea inimioare câte cuvinte are propoziția.

Obiectiv: conștientizarea cuvântului în propoziție

Cerință: formează propoziții răspunzând la întrebarea CE ARE...? Colorează atâtea inimioare câte cuvinte are propoziția.

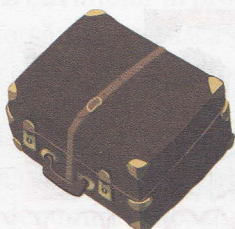

Fișa 2

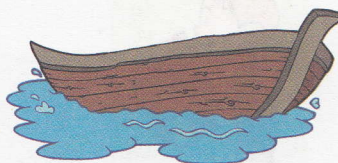
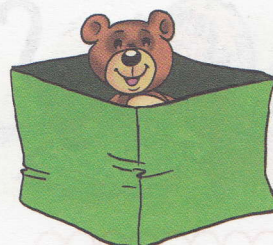
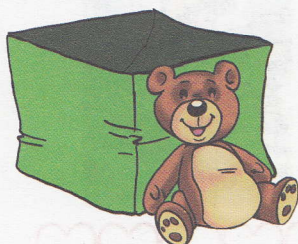
Obiectiv: conștientizarea cuvântului în propoziție

Cerință: formează propoziții răspunzând la întrebarea CUM ESTE? Colorează atâtea inimioare câte cuvinte are propoziția.

Obiectiv: conștientizarea cuvântului în propoziție

Cerință: formează propoziții răspunzând la întrebarea UNDE ESTE? Colorează atâtea inimioare câte cuvinte are propoziția.

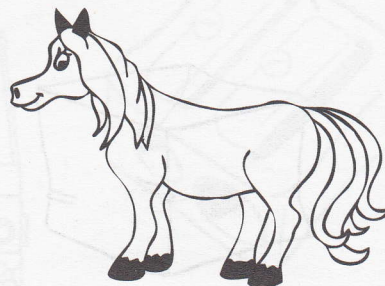
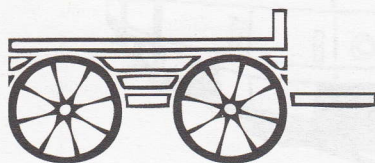
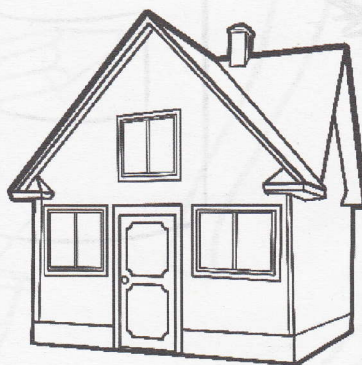
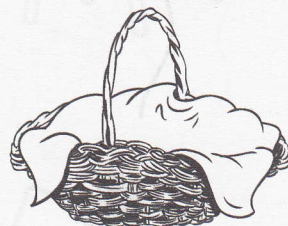
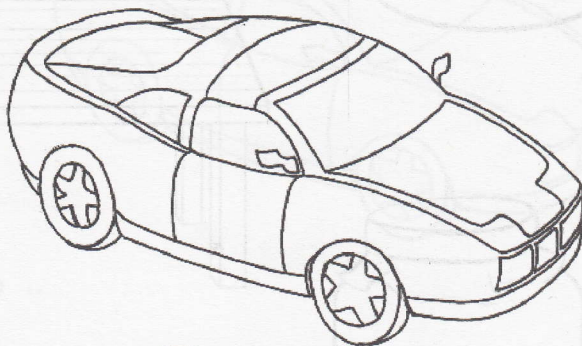
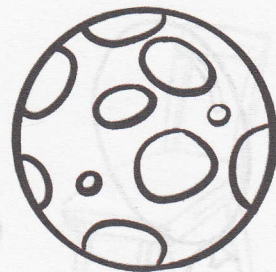

Fișa 3

Obiectiv: conștientizarea cuvântului în propoziție

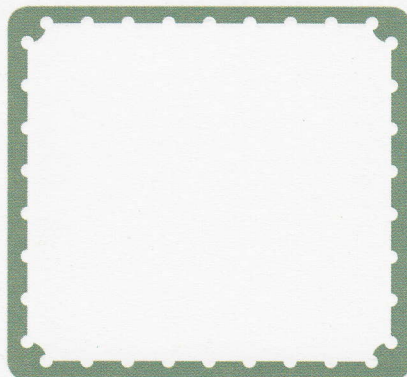
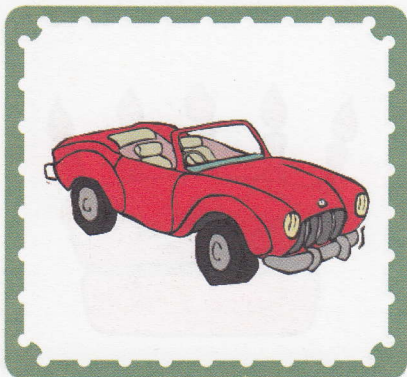
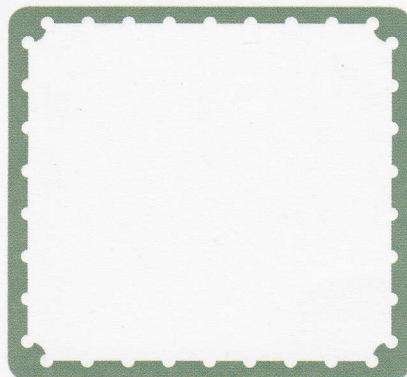
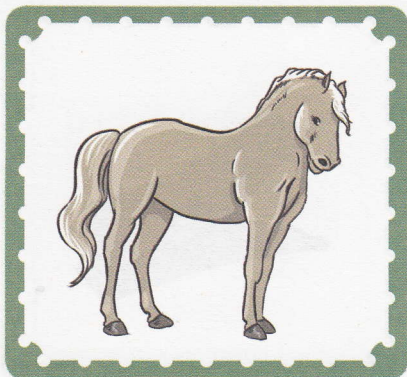
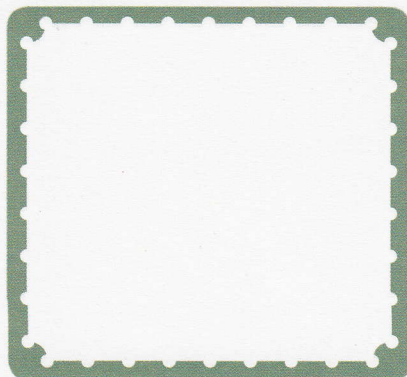
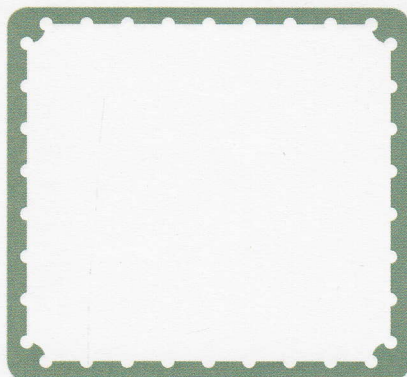
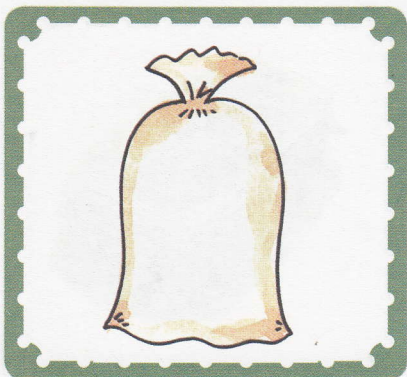
Cerință: ascultă propozițiile, caută imaginile a căror denumire o auzi și încercuiește-le sau colorează.

- Mașina merge pe stradă.
- Câțelul latră tare.
- Casa este curată.
- Pisica aleargă șoricelul.
- Calul trage un car mare.
- Mingea este în coș.

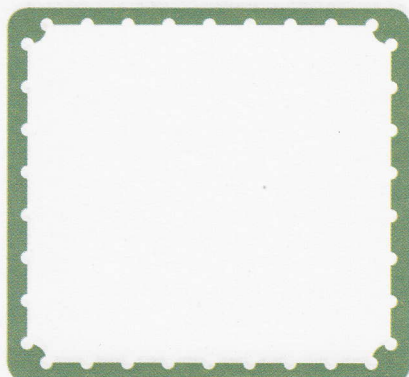
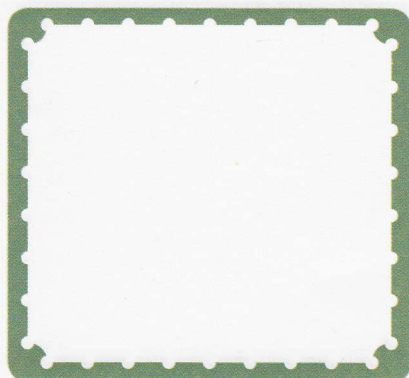
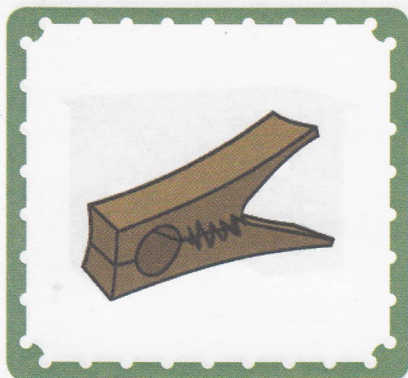
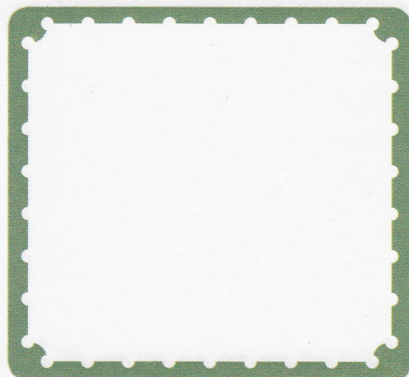
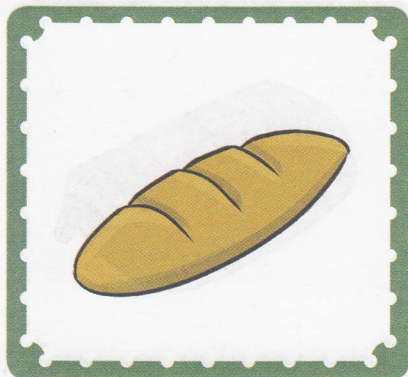
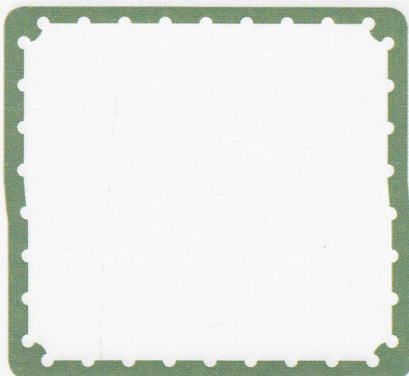
„Găsește și potrivește rima” – Fișa 1

„Găsește și potrivește rima” – Fișa 2

„Găsește și potrivește rima” – Fișa 3

